רְצוּעוֹת מִנְעָל וְסַנְדָּל אוֹ (ה) שֶׁנִּשְׁמְטוּ (יז) רב הָרֶגֶל, מֻתָּר לְהַחֲזִיר (יח) הָרְצוּעוֹת לִמְקוֹמָן, וּבִלְבַד (יט) שֶׁלֹּא (ו) יִקְשֹׁר. הַגָּה: *וְדַוְקָא שֶׁיּוֹכַל לְהַחֲזִירוֹ (כ) בְּלֹא (ז) טַרְחָה, אֲבָל אִם צָרִיךְ טַרְחָה לָזֶה, אָסוּר, דְּחִישִׁינַן שֶׁמָּא יִקְשֹׁר (תוספות (מס. ד"ה הא) והרא"ש פרק במה טומנין (פ"ד סי' ה)): ג ח מַתִּירִין בֵּית הַצָּוָאר מִקָּשֶׁר שֶׁקְּשָׁרוֹ כּוֹבֵס, (כא) שֶׁאֵינוֹ קָשֶׁר שֶׁל קַיָּמָא, אֲבָל אֵין (מ) פּוֹתְחִין אוֹתוֹ מֵחָדָשׁ, (כב) דְּמִתַּקֵּן מָנָא הוּא. הַגָּה: אֲפִלּוּ כֵּבֶר נִפְתַּח, רַק שֶׁחָזַר (ט) הָאֻמָּן (כג) וְקָשָׁרוֹ אוֹ תְּפָרוֹ בְּיִחַד כְּדַרְכּוֹ שֶׁהָאֻמָּנִים עוֹשִׂין (רבינו ירוחם נתיב יב חלק י"ד). וְלָכֵן אָסוּר (כה) לְנַתֵּק אוֹ לַחְתֹּךְ זוֹג שֶׁל מִנְעָלִים הַתְּפוּרִים יַחַד כְּדַרְכּוֹ שֶׁהָאֻמָּנִים עוֹשִׂין, אַף עַל גַּב דְּהַתְּפִירָה אֵינָהּ שֶׁל קַיָּמָא, דְּאֵין חִלּוּק בְּתְפִירָה בֵּין שֶׁל קַיָּמָא לְאֵינָהּ שֶׁל קַיָּמָא (הגהות מרדכי פרק במה טומנין (פ"ד סי' תמז)), וְיֵשׁ מַתִּירִין בִּתְפִירָה שֶׁאֵינָהּ שֶׁל קַיָּמָא, וְאֵין לְהַתִּיר בִּפְנֵי עַם הָאָרֶץ (בית יוסף (ד"ה ויש יוסף) (ד"ה וז"ש)): ד ט קוֹשְׁרִין (י) (כו) דְּלִי (כז) בְּמִשִּׁיחָה אוֹ בְּאַבְנֵט וְכַיּוֹצֵא

ח שְׁבָּת מ"ח (ע"א).
ט שָׁם קי"ג (ע"א) בְּמִשְׁנָה.

בַּאֵר הֵיטֵב

(סק"ח) כָּתַב, לְפִי הַנִּרְאֶה אֲפִלּוּ דַּעְתּוֹ לְבַטְּלוֹ שָׁם אֵין אִסּוּר שָׁם כֵּיוָן שֶׁאֵין שָׁם שׁוּם קֶשֶׁר, לֹא בְּאַבְנֵט וְלֹא בְּמִכְנָסַיִם עַל יְדֵי זֶה, עַיֵּן שָׁם: (ה) שֶׁנִּשְׁמְטוּ. כָּתַב הַט"ז (סק"ט) לֹא יָדַעְתִּי פֵּרוּשׁוֹ, עַיֵּן שָׁם: (ו) יִקְשֹׁר. פֵּרוּשׁ שֶׁלֹּא יַעֲשֶׂה קֶשֶׁר בְּרֹאשׁוֹ שֶׁלֹּא (סק"ג) יִשָּׁמֵט, דְּהֲוֵי קֶשֶׁר שֶׁל קַיָּמָא כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב סוֹף סָעִיף א': (ז) טִרְחָה. הַט"ז (סק"ד) וּמָנַן אַבְרָהָם, כְּתָבוּ דְּטָעוּת סוֹפֵר הוּא בְּהַגָּה זוֹ, עַיֵּן שָׁם. וְכָתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (שם), וְאִם כֵּן בִּרְצוּעוֹת שֶׁלָּנוּ בְּמִנְעָלִים וּמִכְנָסַיִם דְּרִגִילִין לִקְשֹׁר בְּרֹאשָׁן, אֲפִלּוּ בְּצַוְּתִיקִין אִסּוּר לְהַכְנִיסָן, עַיֵּן מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ סוֹף סִימָן זֶה (סק"י): ג (מ) פּוֹתְחִין. וְהַפּוֹתֵחַ חַיָּב חַטָּאת מִשּׁוּם מַכָּה בַּפַּטִּישׁ, אֲבָל מִשּׁוּם קוֹרֵעַ אֵינוֹ חַיָּב אֶלָּא אִם כֵּן עוֹשֶׂה עַל מְנָת לְתַקֵּן. בֵּית יוֹסֵף (ד"ה מתירין), וְעַיֵּן בְּסָךְ מִשְׁנָה (פ"י ה"י): (ט) הָאֻמָּן. וְאֵינוֹ יָכוֹל לְהַתִּירוֹ אֶלָּא אִם כֵּן חָתַךְ הַחוּטִים, אָסוּר. רַבֵּנוּ יְרוּחָם (שם). וְכָתַב הַיָּם שֶׁל שְׁלֹמֹה פֶּרֶק ד' דְּבֵיצָה סִימָן ט', אָכֵן הַכְּתֹנֶת שֶׁנִּתְקַשְּׁרוּ הַמְּשִׁיחוֹת וְלֹא יוּכַל לְהַתִּירוֹ, שָׁרֵי לְכָלֵי עֶלְמָא לְנַתְּקָן, שֶׁהֲרֵי אֵינָהּ עֲשׂוּיָה אֶלָּא לְהַתִּירוֹ בְּכָל זְמַן שָׁרוֹצֶה, וְאַף זֶה לֹא יַעֲשֶׂה הַקֶּשֶׁר שֶׁל הָאֻמָּן אֶלָּא בְּצַוְּתִיקִין, עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ, וְכֵן כָּתַב הַבֵּ"ח (סק"ג). וְכָתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק"י) דְּאָסוּר אֲפִלּוּ בְּמָקוֹם שֶׁהַנֶּקֶב רָחָב, וְכֵן מַשְׁמַע מִמַּה שֶׁכָּתַב הַט"ז (סק"ד) דְּהַיְינוּ דְּוַקָּא בְּמָקוֹם שֶׁאֵין רְגִילִין לִקְשֹׁר אֲבָל בְּמָקוֹם שֶׁרְּגִילִין לִקְשֹׁר אָסוּר, וְכֵן מַשְׁמַע מִמַּה שֶׁכָּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק"י) דְּאִם אֵין רְגִילִין לִקְשֹׁר בְּרֹאשָׁן אֲפִלּוּ אִם הַנֶּקֶב רָחָב אָסוּר לְהַחֲזִירָן, וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה ודוקא): ג (כא) שֶׁאֵינוֹ קֶשֶׁר שֶׁל קַיָּמָא. שֶׁאֵינוֹ עָשׂוּי לְהִתְקַיֵּם (יב) רַק עַד שֶׁיִּקָּחֲנוּ הַבַּעַל הַבַּיִת לְבֵיתוֹ. (יג) [א]וְיֵשׁ מַחְמִירִין בַּדָּבָר, אֲבָל אִם כֵּן עָשׂוּי לְהַתִּיר בְּאוֹתוֹ יוֹם שֶׁל הַכְּבִיסָה: (כב) דְּמִתַּקֵּן מָנָא הוּא. וְחַיָּב (יד) מִשּׁוּם מַכָּה בְּפַטִּישׁ, דְּהוּא גְּמַר מְלָאכָה: (כג) וְקָשָׁרוֹ. בְּטוֹב עַד שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לְהַתִּירוֹ, אֲבָל אִם כֵּן יַחְתֹּךְ הַחוּטִים אוֹ יְנַתְּקֵן, וְלָכֵן חָשִׁיב עַתָּה כִּפְתִיחָה מֵחָדָשׁ, וְאָסוּר מִשּׁוּם תִּקּוּן מָנָא. וּבְסַפָּר יָם שֶׁל שְׁלֹמֹה (ביצה פ"ד סי' ט) כָּתַב, דְּכְתֹנֶת שֶׁנִּתְקַשְּׁרוּ הַמְּשִׁיחוֹת וְלֹא יוּכַל לְהַתִּיר, שָׁרֵי לְכָלֵי עֶלְמָא לְנַתְּקָן, שֶׁהֲרֵי אֵינוֹ עָשׂוּי אֶלָּא לְהַתִּירוֹ בְּכָל זְמַן שֶׁיִּרְצֶה וְלֹא מִקְרֵי קֶשֶׁר, וְאַף זֶה לֹא יַעֲשֶׂה בִּפְנֵי עַם הָאָרֶץ אֶלָּא בְּצַוְּתִיקִין לוֹמַר דְּסִכְּרָא לַהּ לְהַיָּם שֶׁל שְׁלֹמֹה, דְּדַוְקָא כְּשֶׁחָזַר הָאֻמָּן וּקְשָׁרוֹ אָסוּר לְנַתֵּק, אֲבָל שְׁאָר קְשִׁירוֹת שָׁרֵי, כֵּן כָּתַב מָגֵן אַבְרָהָם (סק"י) [וְהַטַּעַם אֲפָשָׁר דִּכְשֶׁקְּשָׁרוֹ הָאֻמָּן בִּשְׁעַת מְלָאכָה יֵשׁ בָּזֶה מִשּׁוּם מַכָּה בְּפַטִּישׁ כְּשֶׁחוֹתְכוֹ וּמְנַתְּקוֹ אַחַר כָּךְ, דְּהוּא גְּמַר מְלָאכָה, אֲבָל שְׁאָר קְשִׁירוֹת שֶׁנִּקְשְׁרוּ אַחַר שֶׁכְּבָר נִגְמַר הַבֶּגֶד, אֵין שַׁיָּךְ בָּזֶה מִשּׁוּם מַכָּה בְּפַטִּישׁ כְּשֶׁמְּנַתְּקוֹ אַחַר כָּךְ]. וְאִם אֵינוֹ רָגִיל לְהַתִּיר הַקֶּשֶׁר שֶׁל הַכְּתֹנֶת אֶלָּא מִשָּׁבָּת לְשַׁבָּת, (טו) אָסוּר לְנַתֵּק כְּמוֹ דְּאָסוּר לְהַתִּיר. וּמִכָּל מָקוֹם אִם דַּרְכּוֹ לַעֲשׂוֹת עֲנִיבָה וּבִלֹּא כָּוָנָה נִקְשַׁר, דְּינוֹ כְּקֶשֶׁר שֶׁעָשׂוּי לְהַתִּיר בְּכָל יוֹם [חַיֵּי אָדָם (ח"ב בלל כה-כז ס"ב)]: (כד)-עוֹשִׂין. שֶׁתּוֹפְרִין אוֹתוֹ עַד שֶׁנִּגְמְרָה מְלָאכְתּוֹ: (כה) לְנַתֵּק אוֹ לַחְתֹּךְ. וְהַטַּעַם נִרְאֶה, מִשּׁוּם דְּהוּא חָשִׁיב כְּקוֹרֵעַ עַל מְנָת לְתַקֵּן. כָּל קֶשֶׁר שֶׁהוּא עָשׂוּי לִזְמַן וְלֹא לְתִמִּידוּת, וַאֲפִלּוּ אִם הוּא קֶשֶׁר אַמִּיץ, יֵשׁ לְהָקֵל עַל יְדֵי אֵינוֹ יְהוּדִי לִקְשֹׁר וּלְהַתִּיר אִם הוּא לְצָרְכּוֹ הַרְבֵּה, דְּהֲוֵי שִׁבּוּת דְּשִׁבּוּת [אַחֲרוֹנִים]: ד (כו) דְּלִי וְכוּ'. סָעִיף זֶה אֵירֵי כְּשֶׁקּוֹשֵׁר דְּלִי לַבְּאֵר שֶׁיִּהְיֶה לִשְׁאֹב בּוֹ מַיִם, וְהוּא הַדִּין כְּשֶׁנִּפְסַק חֶבֶל שֶׁעַל הַדְּלִי גּוּפָא, דְּבִמְשִׁיחָה וְאַבְנֵט מָתָר, וּבְחֶבֶל אָסוּר אִם לֹא (סו) בַּעֲנִיבָה וּכְדִלְקַמָּה, וַאֲפִלּוּ אִם יַחְשֹׁב לְקָשְׁרוֹ שָׁם רַק לְפִי שָׁעָה, (יז) גַּם כֵּן אָסוּר: (כז) בְּמִשִּׁיחָה אוֹ בְּאַבְנֵט. דְּהוּא חָשִׁיב וְאֵינוֹ מְבַטְּלוֹ שָׁם, וְהֲוֵי קֶשֶׁר שֶׁאֵינוֹ שֶׁל קַיָּמָא. אֲבָל בְּחֶבֶל, אֲפִלּוּ חֶבֶל דְּגַרְדִּי דְּהוּא חָשִׁיב, גַּם כֵּן אָסוּר, דְּנִזְרְקִין אָטוּ חֶבֶל דְּעִלְמָא דְּאֵינוֹ חָשִׁיב וְדַרְכּוֹ לְבַטְּלוֹ שָׁם וְהֲוֵי שֶׁל קַיָּמָא.

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

לִתֵּן הָרְצוּעוֹת בְּשַׁבָּת, אֲפִלּוּ אִם הַנֶּקֶב רָחָב, (י) דְּמִתַּקֵּן מָנָא. וְהוּא הַדִּין בְּסַרְבָּל אוֹ בְּמִכְנָסַיִם חֲדָשִׁים, אָסוּר לְהַכְנִיס שָׁם רְצוּעוֹת אוֹ מִשְׁיָחָה, דְּמִבַּטֵּל לַהּ הָתָם וּמִקְרֵי מְתַקֵּן מָנָא, אֲבָל אַבְנֵט שְׁרֵי לְהַכְנִיסוֹ אֲפִלּוּ בְּמִכְנָסַיִם חֲדָשִׁים, דְּלֹא מִבַּטֵּל לַהּ הָתָם וְהוּא עָשׂוּי לְהַכְנִיס וּלְהוֹצִיא תָּדִיר: (יז) רב הָרֶגֶל. שֶׁמְּנָעָלִים שֶׁלָּהֶם הָיוּ עֲשׂוּיִים פְּרָקִים, וּמְחֻבָּרִים עַל יְדֵי הָרְצוּעוֹת, וּכְשֶׁנִּשְׁמְטוּ חֵלֶק הַמִּנְעָל שֶׁעַל רב הָרֶגֶל מִמְּקוֹמוֹ, מַחֲזִירוֹ וּמְהַדְּקוֹ מֵחָדָשׁ עַל יְדֵי הָרְצוּעוֹת [כֵּן מַשְׁמַע מֵאֵלְיָה רַבָּה (סק"ח)]. וְיֵשׁ מְפָרְשִׁים שֶׁנִּשְׁמְטוּ מִנְעָלוֹ מֵרֹב רַגְלוֹ עַל יְדֵי שֶׁאֵין מְהַדֵּק, וְרוֹצֶה לִתֵּן הָרְצוּעָה בְּנֶקֶב אַחֵר [פְּרִי מְגַדִּים (משז"ז סק"ג)]: (יח) הָרְצוּעוֹת לִמְקוֹמָן. וַדַּוְקָא אוֹתָן הָרְצוּעוֹת, אֲבָל רְצוּעָה חֲדָשָׁה שֶׁלֹּא הָיְתָה שָׁם מִתְּחִלָּה אָסוּר, דְּמִקְרֵי מְתַקֵּן מָנָא [אֵלְיָה רַבָּה (סק"ז)]: (יט) שֶׁלֹּא יִקְשֹׁר. פֵּרוּשׁ שֶׁלֹּא יַעֲשֶׂה קֶשֶׁר שֶׁל קַיָּמָא כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב סוֹף סָעִיף א': (כ) בְּלֹא טִרְחָה. דְּהַיְינוּ שֶׁהַנֶּקֶב רָחָב. וְהָאַחֲרוֹנִים הִשִּׂיגוּ עַל זֶה דַּאֲפִלּוּ הַנֶּקֶב רָחָב אָסוּר בְּמָקוֹם שֶׁרְּגִילִים לִקְשֹׁר, דְּחִישִׁינַן שֶׁמָּא יִקְשֹׁר, וּבְמָקוֹם שֶׁהַנֶּקֶב צַר, אֲפִלּוּ בְּמָקוֹם שֶׁאֵין רְגִילִין לִקְשֹׁר אָסוּר, דְּצָרִיךְ טִרְחָה. (יא) וְאִם כֵּן בִּרְצוּעוֹת שֶׁלָּנוּ בְּמִנְעָלִים וּבְמִכְנָסַיִם דְּרִגִילִין לִקְשֹׁר בְּרֹאשָׁן, אֲפִלּוּ אִם הַנֶּקֶב רָחָב אָסוּר לְהַחֲזִירָן, וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה ודוקא): ג (כא) שֶׁאֵינוֹ קֶשֶׁר שֶׁל קַיָּמָא. שֶׁאֵינוֹ עָשׂוּי לְהִתְקַיֵּם (יב) רַק עַד שֶׁיִּקָּחֲנוּ הַבַּעַל הַבַּיִת לְבֵיתוֹ. (יג) [א]וְיֵשׁ מַחְמִירִין בַּדָּבָר, אֲבָל אִם כֵּן עָשׂוּי לְהַתִּיר בְּאוֹתוֹ יוֹם שֶׁל הַכְּבִיסָה: (כב) דְּמִתַּקֵּן מָנָא הוּא. וְחַיָּב (יד) מִשּׁוּם מַכָּה בְּפַטִּישׁ, דְּהוּא גְּמַר מְלָאכָה: (כג) וְקָשָׁרוֹ. בְּטוֹב עַד שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לְהַתִּירוֹ, אֲבָל אִם כֵּן יַחְתֹּךְ הַחוּטִים אוֹ יְנַתְּקֵן, וְלָכֵן חָשִׁיב עַתָּה כִּפְתִיחָה מֵחָדָשׁ, וְאָסוּר מִשּׁוּם תִּקּוּן מָנָא. וּבְסַפָּר יָם שֶׁל שְׁלֹמֹה (ביצה פ"ד סי' ט) כָּתַב, דְּכְתֹנֶת שֶׁנִּתְקַשְּׁרוּ הַמְּשִׁיחוֹת וְלֹא יוּכַל לְהַתִּיר, שָׁרֵי לְכָלֵי עֶלְמָא לְנַתְּקָן, שֶׁהֲרֵי אֵינוֹ עָשׂוּי אֶלָּא לְהַתִּירוֹ בְּכָל זְמַן שֶׁיִּרְצֶה וְלֹא מִקְרֵי קֶשֶׁר, וְאַף זֶה לֹא יַעֲשֶׂה בִּפְנֵי עַם הָאָרֶץ אֶלָּא בְּצַוְּתִיקִין לוֹמַר דְּסִכְּרָא לַהּ לְהַיָּם שֶׁל שְׁלֹמֹה, דְּדַוְקָא כְּשֶׁחָזַר הָאֻמָּן וּקְשָׁרוֹ אָסוּר לְנַתֵּק, אֲבָל שְׁאָר קְשִׁירוֹת שָׁרֵי, כֵּן כָּתַב מָגֵן אַבְרָהָם (סק"י) [וְהַטַּעַם אֲפָשָׁר דִּכְשֶׁקְּשָׁרוֹ הָאֻמָּן בִּשְׁעַת מְלָאכָה יֵשׁ בָּזֶה מִשּׁוּם מַכָּה בְּפַטִּישׁ כְּשֶׁחוֹתְכוֹ וּמְנַתְּקוֹ אַחַר כָּךְ, דְּהוּא גְּמַר מְלָאכָה, אֲבָל שְׁאָר קְשִׁירוֹת שֶׁנִּקְשְׁרוּ אַחַר שֶׁכְּבָר נִגְמַר הַבֶּגֶד, אֵין שַׁיָּךְ בָּזֶה מִשּׁוּם מַכָּה בְּפַטִּישׁ כְּשֶׁמְּנַתְּקוֹ אַחַר כָּךְ]. וְאִם אֵינוֹ רָגִיל לְהַתִּיר הַקֶּשֶׁר שֶׁל הַכְּתֹנֶת אֶלָּא מִשָּׁבָּת לְשַׁבָּת, (טו) אָסוּר לְנַתֵּק כְּמוֹ דְּאָסוּר לְהַתִּיר. וּמִכָּל מָקוֹם אִם דַּרְכּוֹ לַעֲשׂוֹת עֲנִיבָה וּבִלֹּא כָּוָנָה נִקְשַׁר, דְּינוֹ כְּקֶשֶׁר שֶׁעָשׂוּי לְהַתִּיר בְּכָל יוֹם [חַיֵּי אָדָם (ח"ב בלל כה-כז ס"ב)]: (כד)-עוֹשִׂין. שֶׁתּוֹפְרִין אוֹתוֹ עַד שֶׁנִּגְמְרָה מְלָאכְתּוֹ: (כה) לְנַתֵּק אוֹ לַחְתֹּךְ. וְהַטַּעַם נִרְאֶה, מִשּׁוּם דְּהוּא חָשִׁיב כְּקוֹרֵעַ עַל מְנָת לְתַקֵּן. כָּל קֶשֶׁר שֶׁהוּא עָשׂוּי לִזְמַן וְלֹא לְתִמִּידוּת, וַאֲפִלּוּ אִם הוּא קֶשֶׁר אַמִּיץ, יֵשׁ לְהָקֵל עַל יְדֵי אֵינוֹ יְהוּדִי לִקְשֹׁר וּלְהַתִּיר אִם הוּא לְצָרְכּוֹ הַרְבֵּה, דְּהֲוֵי שִׁבּוּת דְּשִׁבּוּת [אַחֲרוֹנִים]: ד (כו) דְּלִי וְכוּ'. סָעִיף זֶה אֵירֵי כְּשֶׁקּוֹשֵׁר דְּלִי לַבְּאֵר שֶׁיִּהְיֶה לִשְׁאֹב בּוֹ מַיִם, וְהוּא הַדִּין כְּשֶׁנִּפְסַק חֶבֶל שֶׁעַל הַדְּלִי גּוּפָא, דְּבִמְשִׁיחָה וְאַבְנֵט מָתָר, וּבְחֶבֶל אָסוּר אִם לֹא (סו) בַּעֲנִיבָה וּכְדִלְקַמָּה, וַאֲפִלּוּ אִם יַחְשֹׁב לְקָשְׁרוֹ שָׁם רַק לְפִי שָׁעָה, (יז) גַּם כֵּן אָסוּר: (כז) בְּמִשִּׁיחָה אוֹ בְּאַבְנֵט. דְּהוּא חָשִׁיב וְאֵינוֹ מְבַטְּלוֹ שָׁם, וְהֲוֵי קֶשֶׁר שֶׁאֵינוֹ שֶׁל קַיָּמָא. אֲבָל בְּחֶבֶל, אֲפִלּוּ חֶבֶל דְּגַרְדִּי דְּהוּא חָשִׁיב, גַּם כֵּן אָסוּר, דְּנִזְרְקִין אָטוּ חֶבֶל דְּעִלְמָא דְּאֵינוֹ חָשִׁיב וְדַרְכּוֹ לְבַטְּלוֹ שָׁם וְהֲוֵי שֶׁל קַיָּמָא.

בְּאוֹר הֲלָכָה

שִׁיטַת הָרַמְבַּ"ם (פ"י ה"א) דְּמַעֲשֶׂה אֻמָּן, מִכָּל מָקוֹם כֵּיוָן דְּחָזַינַן דְּסוֹבֵר הַסַּמַ"ג דְּקֶשֶׁר אֶחָד שֶׁבְּרֹאשׁ הַחוּט מְתֻהָדָּק שֶׁפִּיר וְנִקְרָא קֶשֶׁר מִדְּאוֹרַיְתָא כְּמוֹ שְׁנֵי קְשָׁרִים בְּעֶלְמָא: בְּעֶלְמָא, סוֹבֵר הָרַמְ"א דִּלְעִנְיַן מַעֲשֶׂה אֻמָּן שָׁוֶה הוּא לִשְׁנֵי קְשָׁרִים בְּעֶלְמָא:

ב * וְדַוְקָא שֶׁיּוֹכַל לְהַחֲזִירוֹ וְכוּ'. עַיֵּן בְּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"ט) וְט"ז (סק"ד) שֶׁהִשִּׂיגוּ עַל זֶה וְכָתְבוּ דְּטָעוּת סוֹפֵר הוּא.. וּמִפְּנֵי חֹמֶר הַקֶּשְׁיָא אֶפְשָׁר קָצַת לְתָרֵץ, דְּאַף דִּבְדִבְרֵי מֹשֶׁה הָאֱרִךְ (ד"ה רצועות) הָעָתִיק דִּבְרֵי הַתּוֹסָפוֹת וְהָרֹא"ש עַיֵּן שָׁם בְּהַגָּהוֹתֵינוּ, פֹּה חָזַר מִזֶּה וְסָתַם לְהַלָּכָה כְּדַעַת הַגָּהוֹת מָרְדְּכֵי בְּפֶרֶק בַּמֶּה טוֹמְנִין (פ"ד סי' תנז) דָּזֶה לְשׁוֹנוֹ, פָּסַק רַשְׁבַּ"ם דִּרְצוּעוֹת מִקְטָרֶן וְכוּ' וּבִלְבַד שֶׁיְּהֵא שָׁם בְּאוֹתוֹ עִנְיָן שֶׁלֹּא נִצְטָרֵךְ לָחֹשׁ שֶׁמָּא יִתְקַע, כָּגוֹן שֶׁהַנֶּקֶב גָּדוֹל שֶׁיָּכוֹל לְהַחֲזִיר בְּלֹא טִרְחָה. אֶלָּמָא דִּסְבִירָא לַהּ דְּבִמָּקוֹם שֶׁהַחֲזָרָה הוּא בְּלֹא טִרְחָה, תּוּ לֹא חָיְשִׁינַן שֶׁיְּבוֹא לְקָשְׁרוֹ וּלְהַדְּקוֹ [וּמַה שֶּׁמְּצִיָּן תּוֹסָפוֹת וְהָרֹא"ש, אֵין הַצִּיּוּנִים מַהֲרָמ"א בְּעַצְמוֹ כְּיָדוּעַ]. וּמְקוֹר לִסְבָרָא זוֹ נִרְאֶה שֶׁיָּצָא לְהַגָּהוֹת מָרְדְּכַי מִמַּה דְּאָמַר שָׁם בַּגְּמָרָא מ"ז עַמּוּד ב', דְּאִם הָיָה רָפוּי מֻתָּר, דְּלֹא גָּזְרִינַן בֵּיהּ שֶׁמָּא יִתְקַע עַיֵּן שָׁם בְּרַ"ן (כא: ד"ה תניא) וְרִיטְבָ"א (חי' הר"ן מז. ד"ה הא). וּלְדִבְרֵי הַתּוֹסָפוֹת דִּסְבִירָא לְהוּ דְּאֲפִלּוּ בִּבְנֶקֶב רָחָב יֵשׁ חֲשַׁשׁ שֶׁמָּא יִתְקַע, עַל כָּרְחָךְ דִּסְבִירָא לְהוּ דְּשָׁם אֵין רְגִילוּת לִתְקַע, עַיֵּן בְּהַגָּהוֹת אַשֶׁרֵ"י שָׁם (פ"ג סי' כג). וְעַיֵּן בְּאֵלְיָה רַבָּה (סק"י) שֶׁכָּתַב דְּגַם מִדִּבְרֵי מָרְדְּכַי (פט"ו סי' שפז) וַאֲגַדָּה (סי' עד) מַשְׁמַע דִּסְבִירָא לְהוּ דִּבְרָחָב תּוּ לֹא חָיְשִׁינַן שֶׁיְּבוֹא לְקָשְׁרוֹ. וּמִכָּל מָקוֹם לְמַעֲשֶׂה נִרְאֶה דְּאֵין לְזוּז מִדִּבְרֵי הַתּוֹסָפוֹת וְהָרֹא"ש, דַּאֲפִלּוּ הַנֶּקֶב רָחָב אָסוּר בְּמָקוֹם שֶׁרְּגִילִין לִקְשֹׁר, וּכְמוֹ שֶׁהֶעְתַּקְתִּי בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק"כ) בְּשֵׁם הָאַחֲרוֹנִים, שֶׁגַּם הַשּׁוּר וְרַבֵּנוּ יְרוּחָם (נתיב יב חלק יג) הָעָתִיקוּ שִׁיטַת הַתּוֹסָפוֹת וְהָרֹא"ש לְדִינָא:

(סק"י) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"י) וְעוֹד הַרְבֵּה אַחֲרוֹנִים. וּמַה שֶּׁכָּתַב הַט"ז בְּסוֹף הַסִּימָן (סק"ח) לְהַפּוֹךְ, כְּבָר תְּמָהוּ וְהִשִּׂיגוּ עָלָיו: (יא) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ט) וְט"ז (סק"ד) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: ג (יב) לְבוּשׁ: (יג) ט"ז (סק"ה): (יד) רַשַׁ"י (מח. ד"ה חייב). וְעַיֵּן בְּסוֹף סִימָן ש"מ בְּבֵאוּר הֲלָכָה דִּבּוּר הַמַּתְחִיל וְלֹא, מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ שָׁם בְּסוֹף הַסִּימָן (סק"י) וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה דִּבּוּר הַמַּתְחִיל וְלֹא, מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ שָׁם בְּסוֹף הַסִּימָן (סק"כ) בְּשֵׁם הַכְּלָבוֹ (סי' לא):

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(טו) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"י): ד (טז) גְּמָרָא (קיג.): (יז) עַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה בְּתְחִלַּת הַסִּימָן (ד"ה הקושר) שֶׁאַף שֶׁדַּרְכּוֹ לְהִיוֹת קָשׁוּם, אֵין מוֹעִיל מַחְשַׁבְתּוֹ לְהַתִּיר, וְעַיֵּן בְּמָגֵן אַבְרָהָם בְּסוֹף הַסִּימָן (סק"כ) בְּשֵׁם הַכְּלָבוֹ (סי' לא):

[א] לִיקּוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: וכן כתב בשו"ע הרב (ס"ו) שטעם ההיתר בקשר שקשרו כובס הוא לפי שרוב הפעמים מתירין אותו ביומו מיד אחר הכביסה.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

בּוֹ, * אֲבָל לֹא (יח) בְּחָבָל. וְהָנֵי מִלֵּי בִּדְלָיִים הַקְּבוּעִים בַּבּוֹר, כאֲבָל דְּלָיִים שֶׁלָּנוּ (כח) * שֶׁאֵינָם קְבוּעִים בַּבּוֹר, אֵינוֹ קָשֶׁר שֶׁל (יט) קַיְמָא: ה * לְעַנִיבָה מֵתָר, דְּלָאו קָשֶׁר הוּא. הַגָּהּ: וַאֲפִלּוּ אִם עָשָׂה (יג) קָשֶׁר אֶחָד לְמַטָּה (כט) נוֹהֲגִין בּוֹ הֶתֵּר (אגור (סר׳ תפס)): ו מקוֹשְׁרִים חָבֶל בִּפְנֵי הַפָּרָה בִּשְׁבִיל שֶׁלֹּא תֵּצֵא נ׳אֲפִלּוּ (ל) בִּשְׁנֵי (יז) רָאשֵׁי הַפָּתָח, וְלֹא חֲיִשִׁינַן שֶׁמָּא יַתִּיר רֹאשׁ הָאֶחָד וְיוֹצִיאֶנָּה דֶּרֶךְ שָׁם וְיָנִיחַ רֹאשׁ הַשֵּׁנִי קָשׁוּר: ז סמְטַלְטְלִין חָבֶל (לא) שֶׁל גַּרְדִּי (פרוש, אורג) לְקָשְׁרוֹ בָּאֲבוּס וּבַפָּרָה, (לב) וְלֹא חֲיִשִׁינַן שֶׁמָּא יַתִּיר רֹאשׁ הָאֶחָד וְיָנִיחַ רֹאשׁ הַשֵּׁנִי קָיָם, אֲבָל (לג) חָבֶל דְּעִלְמָא לֹא. וְהָנֵי מִלֵּי לְקָשְׁרוֹ בְּאֲבוּס וּפָרָה, עאֲבָל אִם הָיָה קָשׁוּר בָּאֲבוּס וְרוֹצֶה לְקָשְׁרוֹ בַּפָּרָה, אוֹ אִם הָיָה קָשׁוּר בַּפָּרָה וְרוֹצֶה לְקָשְׁרוֹ בָּאֲבוּס, (לד) מֻתָּר בְּכָל חָבֶל:

מ שם קי״א (ע״ב) בְּמִשְׁנָה. נ שם בַּגְּמָרָא קי״ב (ע״ב). ס מֵימְרָא דְּרַבִּי יוֹחָנָן שם קי״ג (ע״א), וּכְפָרוּשׁ הָרַמְבַּ״ם שם בְּפֶרֶק י״ג (ה״ג). ע שם בַּגְּמָרָא.

בֵּאוּר הַהֲלָכָה

ד * אֲבָל לֹא בְּחָבָל. נָקֵט חָבֶל סְתָם לְהוֹרוֹת דַּאֲפִלּוּ חֶבֶל דְּגַרְדִּי אָסוּר וּכְרִבְּנָן דְּרַבִּי יְהוּדָה בַּגְּמָרָא קי״ג (ע״א), שֶׁכֵּן פָּסַק הָרַמְבַּ״ם (פ״י ה״ג), עַיֵּן שָׁם בְּמַגִּיד מִשְׁנֶה, וְכֵן מִשְׁמַע דַּעַת הַמַּגִּיד מִשְׁנֶה גּוּפֵיהּ, וְכֵן פָּסַק הָרַבֵּנוּ יְרוּחָם (נתיב יב חלק יד) וְהָרַע״ב (פט״ו מ״ב). וְרָאִיתִי בְּסֵפֶר אֵלְיָה רַבָּה (ס״ק יב) שֶׁכָּתַב דִּבְסֵפֶר הַתְּרוּמָה פּוֹסֵק כְּרַבִּי יְהוּדָה, וְלֹא מָצָאתִי שָׁם מִזֶּה מְאוּמָה, וְגַם מִפְּרֵדְכִי (סר׳ שצא) אֵין רְאָיָה מְכְרַחַת לָזֶה:

*** שֶׁאֵינָם קְבוּעִים.** עַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יד) **שֶׁהֶעְתִּיק בְּשֵׁם הַתּוֹסָפוֹת, שֶׁאֵינוֹ עָשׂוּי לַעֲמֹד שָׁם זְמַן מְרֻבֶּה. וְהִנֵּה מִשְׁמַע לְפִי זֶה דִּלְדַעַת הַכֹּל בּוֹ שֶׁהוּכָא לְעֵיל בְּסָעִיף א׳ בְּהַגָּ״ה, דְּיוֹתֵר מִיּוֹם אֶחָד מִקְרֵי שֶׁל קַיְמָא קְצָת וְאָסוּר לְכַתְּחִלָּה, גַּם בָּזֶה אָסוּר. וּמִכָּל מָקוֹם לְמַעֲשֶׂה אֵין לְהַחְמִיר בָּזֶה, דְּלִשּׁוֹן זֶה הִתְעַתֵּק גַּם בְּהָרַבָּה רִאשׁוֹנִים, וְהֵם הָרִשְׁבָּ״א** (קיג. ד״ה מתני׳) **וְהָרַ״ן** (מא. ד״ה וכתבו) **וְהָרִיטְבָּ״א** (חי׳ הר״ן קיג. ד״ה וכתבו) **וְהָרַב הַמַּגִּיד** (פ״י ה״ג), **וְכֻלָּם הִסְכִּימוּ בָּזֶה, וּמִזֶּה סָעַד גָּדוֹל** א]**לְהֶקֵל בִּמְקוֹם הַצָּרָךְ, דַּאֲפִלּוּ יוֹתֵר מִיּוֹם אֶחָד לֹא מִקְרֵי שֶׁל קַיְמָא כְּלָל עַיֵּ״ש.**

ה * עֲנִיבָה מֻתָּר וְכוּ׳. רְצוֹנוֹ לוֹמַר אֲפִלּוּ מְהַדְּקוֹ יָפֶה וְדַעְתּוֹ שֶׁיִּתְקַיֵּם כֵּן תָּמִיד, עַיֵּן בְּרֵישׁ פֶּרֶק וְאִלּוּ קְשָׁרִים בַּגְּמָרָא (ק״א:). **וְאַבָּ״א אֲבָאר עוֹד דִּין אֶחָד שֶׁרָאִיתִי בְּרַמְבַּ״ם** (פ״י ה״ד) **וְהֶעְתַּקְתִּי בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה** (ס״ק לד), **לְעִנְיַן עֲשִׂיַּת קֶשֶׁר מִמַּאֲכַל בְּהֵמָה, וְזֶה לְשׁוֹן הָרַמְבַּ״ם שָׁם, כָּל שֶׁרָאוּי לְמַאֲכַל בְּהֵמָה מֻתָּר לִקְשֹׁר אוֹתוֹ בְּשַׁבָּת, לְפִיכָךְ אִם נִפְסְקָה רְצוּעַת סַנְדָּלוֹ בְּכַרְמְלִית, נוֹטֵל גְּמִי לַח הָרָאוּי לְמַאֲכַל בְּהֵמָה וְכוֹרֵךְ עָלֶיהָ וְקוֹשֵׁר, עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וְיֵשׁ לְהַקְשׁוֹת דִּלְכְאוֹרָה סוֹתֵר אֶת עַצְמוֹ, דִּלְקַמַּיהּ בַּהֲלָכָה ו׳ כָּתַב הַמֻּתָּר לִקְשֹׁר קֶשֶׁר שֶׁאֵינוֹ שֶׁל קַיְמָא לְדִבְרֵי מִצְוָה, וּמִקּוֹר הַדִּין כָּתַב הָרַב הַמַּגִּיד דְּהוּא נוֹבֵעַ מִמַּשְׁפַּת קנ״ז (ע״א) דְּאִיתָא שָׁם, וּמִדִּבְרֵיהֶם לְמַדְנוּ שְׁפוֹקְקִין וּמוֹדְדִין וְקוֹשְׁרִין בְּשַׁבָּת, הָלְכָה שָׁם אִיתָא דְּקִשְׁרוּ אֶת הַמְּקֻדָּה בְּגָמִי, וְעַיֵּן שָׁם קֶשֶׁר עַל זֶה כְּלֹל וְכַנַּ״ל, וְאִם כֵּן מַאי רְאָיָה מֵייתֵי שֶׁמֻּתָּר לַעֲשׂוֹת קֶשֶׁר שֶׁאֵינוֹ שֶׁל קַיְמָא מִדְּאוֹרַיְתָא [דְּהָנֵי דִּבְרֵי הָרַמְבַּ״ם אֲפִלּוּ הוּא מַעֲשֶׂה אֻמָּן] לְדִבְרֵי מִצְוָה, וְעַל כֵּן צָרִיךְ לוֹמַר דְּסְבִירָא לֵהּ לְהָרַמְבַּ״ם דְּלֹא קָרֵשׁ״י, אֶלָּא דְּהַמַּעֲשֶׂה הָיָה בְּגָמִי יָבֵשׁ שֶׁאֵינוֹ רָאוּי שׁוּב לְמַאֲכַל בְּהֵמָה, וּסְבִירָא לֵהּ דְּבָגְמִי יָבֵשׁ יֵשׁ בּוֹ מִשּׁוּם קֶשֶׁר עַל כָּל פָּנִים מִדְּרַבָּנָן הֵיכָא דְּעוֹשֶׂה מַעֲשֶׂה אֻמָּן, וְאֶפְשָׁר עוֹד דְּאִית בֵּיהּ גַּם כֵּן אִסּוּר דְּאוֹרַיְתָא, הֵיכָא דְּעוֹשֶׂה גַּם כֵּן קֶשֶׁר שֶׁל קַיְמָא.** וּלְרַשׁ״י שֶׁכָּתַב דְּהַמַּעֲשֶׂה הָיָה בְּגָמִי לַח וְכַיּוֹצֵא בּוֹ דְּכִשְׁיִתְיַבֵּשׁ תִּנְתַּק, אֲבָל קַשׁ וְכַיּוֹצֵא בּוֹ וְכֵן בְּעֵלִין שֶׁל לוּלְבִין דְּלֹא מִנַּתֵּק, דִּינוֹ כְּתָבָן [עַיֵּן בַּגְּמָרָא קי״ב (ע״א) וְקנ״ז עָמּוּד ב׳ עַיֵּן שָׁם בְּרַשׁ״י (ד״ה בגמ׳)], וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד״ה עניבה) מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ בָּזֶה. הַפּוֹתֵל חֲבָלִים חַיָּב מִשּׁוּם קוֹשֵׁר, וְהַמַּפְרִידָן וְאֵינוֹ מְכַוֵּן לְקִלְקֵל, חַיָּב מִשּׁוּם מַתִּיר [רַמְבַּ״ם (שם ה״ח)]:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

קַיְמָא: **(כח) שֶׁאֵינָם קְבוּעִים.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר, וְעָתִיד לַחֲזֹר וְלִטֹּל אֶת הַדְּלִי מִשָּׁם, וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד״ה שאינם): **ה (כט) נוֹהֲגִין בּוֹ הֶתֵּר.** וְכָתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים, הָא דְּנוֹהֲגִין הֶתֵּר בְּקֶשֶׁר אֶחָד לְמַטָּה, ב]הַיְנוּ דַּוְקָא כְּשֶׁעָשׂוּי לְהַתִּיר בּוֹ בְּיוֹם, וּמִשּׁוּם דְּעַל יְדֵי עֲנִיבָה עַל גַּבֵּי קֶשֶׁר עֲדַיִן אֵינוֹ נִקְרָא מַעֲשֶׂה אֻמָּן, (יח) אֲבָל אִם הִיא לְקַיְמָא עַל אֵיזֶה זְמַן כְּגוֹן בְּלוּלְב וְכַיּוֹצֵא בּוֹ, אָסוּר לַעֲשׂוֹת קֶשֶׁר לְמַטָּה אֲלָא עֲנִיבָה בִּלְבַד, וְרַשׁאי לַעֲשׂוֹת שְׁתֵּי עֲנִיבוֹת זֶה עַל גַּב זֶה, וְכֵן יֵשׁ לִנְהוֹג: **ו (ל) בִּשְׁנֵי רָאשֵׁי הַפָּתַח.** דְּמִסְתָּמָא יַתִּיר אֶת שְׁנֵיהֶם, וְלֹא הֲוֵי קֶשֶׁר שֶׁל קַיְמָא. (יט) וְהוּא הַדִּין דְּמֻתָּר לִקְשֹׁר שְׁנֵי חֲבָלִים זוֹ לְמַעְלָה מִזּוֹ, וְלֹא אָמְרִינַן דְּמִבַּטֵּל לֵהּ לְאֶחָד, דְּפְעָמִים מַתִּיר אֶת זוֹ וְלִפְעָמִים זוֹ, אֲבָל אִם בְּדַעְתּוֹ לְבַטֵּל לְאֶחָד אָסוּר: **ז (לא) שֶׁל גַּרְדִּי.** וְלֹא גְּזִרִינַן אִטּוּ חֶבֶל דְּעִלְמָא כְּמוֹ שֶׁכָּתַב בְּסָעִיף ד׳, (כ) דְּהָכָא בִּפְרָה אֲפִלּוּ חֶבֶל דְּעִלְמָא לֹא שְׁכִיחַ דִּיהָא שֶׁל קַיְמָא: **(לב) וְלֹא חֲיִשִׁינַן וְכוּ׳.** דְּחֶבֶל גַּרְדִּי חָשׁוּב וְלֹא יַנִּיחוֹ שָׁם: **(לג) חֶבֶל דְּעִלְמָא לֹא.** דִּלְמָא יַנִּיחַ רֹאשׁ אֶחָד קָשׁוּר. אֲבָל אֵין הַטַּעַם מִשּׁוּם מְקֻצֶּה, דְּסְתָם חֶבֶל שֶׁבַּבַּיִת מוּכָן הוּא לְתַשְׁמִישׁ [אֲלִיבָּה רַבָּה (ס״ק טו) בְּשֵׁם הַתּוֹסָפְתָּא (פי״ג הי״ז)]: **(לד) מֻתָּר בְּכָל חֶבֶל.** דִּסְתָמָא אוֹתוֹ הַקֶּשֶׁר שֶׁהָיָה כְּבָר, מַנִּיחוֹ לִהְיוֹת קָשׁוּר, וּמַתִּיר רֹאשׁ הַשֵּׁנִי [בַּ״ח (ס״ה)]. (כא) כָּל קֶשֶׁר שֶׁלְּפְעָמִים נִמְלָךְ וּמְבַטְּלוֹ שָׁם לְעוֹלָם, אַף עַל פִּי שֶׁתְּחִלַּת עֲשִׂיָּתוֹ לֹא הָיְתָה עַל מְנָת לְהַנִּיחַ שָׁם, אָסוּר, הִלְכָךְ אָסוּר לִקְשֹׁר רְצוּעוֹת הַמְכֻנָּסַיִם, שֶׁלְּפְעָמִים נִמְלָךְ וּמְבַטְּלוֹ שָׁם לְעוֹלָם עַד שֶׁיִּהְיֶה בָּלוּי. בֵּית יוֹסֵף (ד״ה ומטלטלין חבל), כָּל בּוֹ (סר׳ לא), וְעַיֵּן מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ סָעִיף קָטָן ד׳. וְסָעִיף קָטָן ז׳. כָּתַב הָרַמְבַּ״ם (פ״י ה״ח) הַפּוֹתֵל חֲבָלִים מִכָּל מִין שֶׁיִּהְיֶה חַיָּב מִשּׁוּם קוֹשֵׁר, וְשִׁעוּרוֹ כְּדֵי שֶׁיַּעֲמֹד הַחֶבֶל בִּפְתִילָתוֹ בְּלֹא קְשִׁירָה, שֶׁנִּמְצֵאת מְלַאכְתּוֹ מִתְקַיֶּמֶת, וְכֵן הַמְּפָרִיד הַפְּתִיל חַיָּב מִשּׁוּם מַתִּיר, וְהוּא שֶׁלֹּא יִתְכַּוֵּן לְקַלְקֵל בְּלִבַּד, וְשִׁעוּרוֹ כְּשִׁעוּר הַפּוֹתֵל. וְעַיֵּן בֵּית יוֹסֵף (ד״ה כתב הר״ן), וְעַיֵּן מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ סוֹף סִימָן ש״ג (מ״א סק״כ):

בַּאֵר הֵימֵב

(יח) **בְּחָבָל.** דִּמְבַטֵּל לֵהּ הָתָם וְהֲוֵי שֶׁל קַיְמָא, וַאֲפִלּוּ חֶבֶל גַּרְדִּי גְּזִרִינַן אִטּוּ חֶבֶל דְּעִלְמָא [וּבַסֵּפֶר אֲלִיָּה רַבָּה (ס״ק יב) מַתִּיר בְּחֶבֶל גַּרְדִּי וְלֹא גְּזִרִינַן וְכֵן פָּסַק סֵפֶר הַתְּרוּמָה (בכפתחות סי׳ רמג ע״י״ש)]: (יט) **קַיְמָא.** שֶׁאֵין עֲשׂוּי לַעֲמֹד שָׁם זְמַן מְרֻבֶּה. עַיֵּן סָעִיף א׳: **ה (יג) קָשֶׁר.** וְכָתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים הָא דְּנוֹהֲגִין הֶתֵּר בְּקֶשֶׁר אֶחָד לְמַטָּה, הַיְנוּ דַּוְקָא כְּשֶׁעָשׂוּי לְהַתִּיר בּוֹ בְּיוֹם דְּאִינוֹ מַעֲשֶׂה אֻמָּן, אֲבָל אִם הִיא לְקַיְמָא, אוֹ בְּאֵין עֲשׂוּי לְהַתִּיר בְּיוֹמוֹ כְּגוֹן בְּלוּלְב וְכַיּוֹצֵא בּוֹ, אָסוּר לַעֲשׂוֹת קֶשֶׁר לְמַטָּה אֶלָּא עֲנִיבָה, וְרַשׁאי לַעֲשׂוֹת שְׁתֵּי עֲנִיבוֹת זֶה עַל גַּב זֶה, וְכֵן יֵשׁ לִנְהוֹג: **ו (יז) רָאשֵׁי.** וְהוּא הַדִּין שְׁנֵי חֲבָלִים זוֹ לְמַעְלָה מִזּוֹ, וְלֹא אָמְרִינַן דִּמְבַטֵּל מִזּוֹ, וְלֹא אָמְרִינַן דִּמְבַטֵּל לְאֶחָד. אֲבָל אִם מְבַטֵּל רֹאשׁ אֶחָד אֲפִלּוּ בְּחֶבֶל אֶחָד אָסוּר. מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק טז). וְנוֹהֲגִים לְחַתֵּךְ בְּשַׁבָּת אֲגֻדִּים וְעוֹפוֹת הַמְקֻלָּסִים וְחוּטֵי תְּפִירָתָן, מִשּׁוּם דִּפְסִיקַת תָּלוּשׁ אֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא אִם כֵּן מְתַקְּנוֹ לְמִדָּה אוֹ לַעֲשׂוֹת כְּלִי, וַאֲפִלּוּ שְׁבוּת דְּרַבָּנָן לֵיכָּא אֶלָּא הֶתֵּר בְּמוּר הוּא, עַד כָּאן לְשׁוֹן שַׁבֲּלֵי לֶקֶט (סר׳ פז), וְעַיֵּן סִימָן ש״ז סָעִיף ט׳. כָּל קֶשֶׁר שֶׁפְּעָמִים נִמְלָךְ וּמְבַטְּלוֹ לְעוֹלָם, אַף עַל פִּי שֶׁתְּחִלַּת עֲשִׂיָּתוֹ לֹא הָיְתָה עַל מְנָת לְהַנִּיחַ שָׁם, אָסוּר, הִלְכָךְ אָסוּר לִקְשֹׁר רְצוּעוֹת הַמְכְנָסַיִם, שֶׁלְּפְעָמִים נִמְלָךְ וּמְבַטְּלוֹ שָׁם לְעוֹלָם עַד שֶׁיִּהְיֶה בָּלוּי. בֵּית יוֹסֵף (ד״ה ומטלטלין חבל), כָּל בּוֹ (סר׳ לא), וְכֵן כָּתַב בְּסֵפֶר יְרֵאִים לְהָרַב רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מִפֵּץ (סר׳ רעד), וְדִבְרֵי הַכֹּלְבּוֹ נוֹבֵעַ מִשָּׁם: **(כב)** כֵּן אִיתָא בְּסֵפֶר יְרֵאִים בְּהֶדְיָא (שם), וְהַפְּרִי מְגַדִּים לֹא עַיֵּן שָׁם, לְכָךְ נִסְתַּפֵּק בָּזֶה בְּאַשֶׁל אַבְרָהָם (סק״כ) עַיֵּן שָׁם:

שַׁעַר הַצִּיּוּן

ה (יח) מִשְׁנָה ז (סק״ז) וּמָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק־טז), וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: **ו (יט)** מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק טז) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: **ז (כ)** תּוֹסְפוֹת (קנ״ג. ד״ה לחתם) מטלטלין חבל) בְּשֵׁם הַכֹּלְבּוֹ (סר׳ לא), וְכֵן כָּתַב בְּסֵפֶר יְרֵאִים לְהָרַב רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מִפֵּץ (סר׳ רעד), וְדִבְרֵי הַכֹּלְבּוֹ נוֹבֵעַ מִשָּׁם: **(כא)** כָּל קֶשֶׁר שֶׁלְּפְעָמִים נִמְלָךְ וּמְבַטְּלוֹ שָׁם לְעוֹלָם אַף עַל פִּי שֶׁתְּחִלַּת עֲשִׂיָּתוֹ לֹא הָיְתָה עַל מְנָת לְהַנִּיחַ שָׁם, אָסוּר, הִלְכָךְ אָסוּר לִקְשֹׁר רְצוּעוֹת הַמְכְנָסַיִם, שֶׁלְּפְעָמִים נִמְלָךְ וּמְבַטְּלוֹ שָׁם לְעוֹלָם עַד שֶׁיִּהְיֶה בָּלוּי, וְעַיֵּן בְּתִחִלַּת הַסִּימָן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד״ה הקושר) מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ שָׁם אוֹדוֹת זֶה. אֶכְלִי בְּהֵמָה מֻתָּר לִקְשֹׁר בָּהֶן בְּשַׁבָּת, דִּלְא שַׁיְּךְ בּוֹ קֶשֶׁר שֶׁל קַיְמָא [רַמְבַּ״ם (פ״י ה״ד)]. וְכָתַב הַחַיֵּי אָדָם (ח״ב כלל כו־כז ס״ח) דְּדַוְקָא בְּגָמִי לַח וְכַיּוֹצֵא בּוֹ דְּכְשֶׁיִּתְיַבֵּשׁ תִּנְתַּק, אֲבָל קַשׁ וְכַיּוֹצֵא בּוֹ וְכֵן בְּעֵלִין שֶׁל לוּלְבִין דְּלֹא מִנַּתֵּק, דִּינוֹ כְּתָבָן [עַיֵּן בַּגְּמָרָא קי״ב (ע״א) וְקנ״ז עָמּוּד ב׳ עַיֵּן שָׁם בְּרַשׁ״י (ד״ה בגמ׳)], וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד״ה עניבה) מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ בָּזֶה. הַפּוֹתֵל חֲבָלִים חַיָּב מִשּׁוּם קוֹשֵׁר, וְהַמַּפְרִידָן וְאֵינוֹ מְכַוֵּן לְקַלְקֵל, חַיָּב מִשּׁוּם מַתִּיר [רַמְבַּ״ם (שם ה״ח)]:

לְעִנְיַן עֲנִיבָה עַל גַּבֵּי קֶשֶׁר בְּאוֹתוֹ הַלּוּלָב בְּיוֹ״ט, מִשּׁוּם שֶׁהוּא קֶשֶׁר שֶׁל קַיְמָא, שֶׁהֲרֵי אֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ לְהַתִּירוֹ עוֹלָמִית.

לְיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] וּבְשו״ע הָרַב (ס״א) הִתִּיר בְּמָקוֹם צוֹרֶךְ הָרְבֵּה דַּק ע״י נָכְרִי. **ב]** וְכֵן פָּסַק בְּשו״ע הָרַב בְּסִימָן זֶה (ס״ג). וּבַהֲלָכוֹת לוּלָב (סר׳ תרנא ס״ו) כָּתַב הַטַּעַם שֶׁאֵין

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehador - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah